

MONITOR JAPOŃSKI

„Monitor Japoński” omawia i komentuje najważniejsze wydarzenia związane z aktualną sytuacją polityczną, gospodarczą i społeczną Japonii, ze szczególnym naciskiem na aktywność w regionie Europy Środkowo-Wschodniej i w Unii Europejskiej

---

DR MARCIN SOCHA

OŚRODEK SPRAW AZJATYCKICH
UNIwersytet ŁÓDZKI

MARZEC 2024

Komisja śledcza ds. skandalu finansowego wewnątrz PLD

Wydarzenia w marcu zostały zdominowane przez prace komisji wyjaśniającej podłoże skandalu finansowego w Partii Liberalno-Demokratycznej. Żaden z przesłuchiwanym polityków nie przyznał się do udziału w procesie tworzenia mechanizmu przekazywania nadwyżek środków finansowych pozyskanych podczas zbiórek wyborczych na konta polityków PLD. W polityce zagranicznej warto zwrócić uwagę na aktywność dyplomatyczną japońskiej minister ds. zagranicznych Kamikawy Yoko oraz przygotowania do szczytu Kishida-Biden.

I. WYDARZENIA SZCZEBŁA CENTRALNEGO

1 marca: trzech byłych urzędników frakcji Abe zaprzecza udziału w programie finansowania. Komisja ds. etyki politycznej przeprowadziła drugi dzień przesłuchań dotyczących niewłaściwego finansowania frakcji. Komisja przesłuchiwała członków frakcji Abe, która zgromadziła największą ilość niezgłoszonych funduszy za pośrednictwem imprez fundraisingowych. Trzech polityków, którzy zrezygnowali ze stanowisk w gabinecie w związku z nieprawidłowościami w finansowaniu ich frakcji w rządzącej Partii Liberalno-Demokratycznej, zaprzeczyło bezpośredniemu udziałowi w skandalu. Nishimura Yasutoshi i Matsuno Hirokazu, którzy wspólnie pełnili funkcję sekretarza generalnego frakcji Abe, stwierdzili, że nie byli zaangażowani w tworzenie funduszu, z którego pieniądze zostały później zwrócone członkom frakcji. Komisja PLD badająca tę sprawę stwierdziła, że członkowie frakcji Abe nie wymienili w swoich raportach dotyczących funduszy politycznych łącznej kwoty przekraczającej 3,3 miliona dolarów zgromadzonych podczas zbiórek pieniędzy w latach 2018-2022.

3 marca: japoński parlament zatwierdza kolejny rekordowy budżet. Niższa izba parlamentu uchwaliła rządowy budżet na nadchodzący rok fiskalny w wysokości 112 bilionów jenów (746 miliardów dolarów), w tym fundusze pomocowe na noworoczne trzęsienie ziemi na półwyspie Noto, zostanie uchwalony przed rozpoczęciem roku podatkowego 1 kwietnia, niezależnie od tego, co stanie się w mniej wpływowej izbie wyższej.

7 marca: Tokio podpisuje umowę z Iranem w celu wsparcia ośrodków medycznych. Japonia podpisała szereg umów w celu zapewnienia oddolnego wsparcia dla projektów humanitarnych skupionych wokół organizacji medycznych w Iranie. Japonia przekaże łącznie 543 435 euro na zakup sprzętu medycznego. Kwoty od 50 000 do 150 000 euro trafią do uniwersytetów medycznych i organizacji charytatywnych w pięciu prowincjach, które są uważane za wrażliwe finansowo.

7 marca: Japonia będzie gospodarzem spotkania obronnego z 14 wyspiarskimi państwami Pacyfiku. Japonia zaprosiła przedstawicieli 14 wyspiarskich państw regionu Południowego Pacyfiku do Tokio na wielostronne spotkanie z ministrem obrony Kiharą Minoru. Spotkanie

ma na celu wzmocnienie zaangażowania Japonii z krajami wyspiarskimi w kwestiach bezpieczeństwa. Będzie to drugie wielostronne spotkanie z ministrami obrony tych wyspiarskich krajów. Fidżi i Papua-Nowa Gwinea, które mają własne siły zbrojne, będą reprezentowane przez swoich ministrów obrony, podczas gdy pozostałe państwa wyślą przedstawicieli swoich sił policyjnych i straży przybrzeżnej. Spotkanie potwierdzi współpracę z Japonią w kluczowych kwestiach, takich jak bezpieczeństwo morskie, zmiany klimatyczne i reagowanie na katastrofy. Ministrowie spraw zagranicznych i inni urzędnicy z Japonii i krajów wyspiarskich odbyli spotkanie ministerialne na Fidżi w lutym. Wydali oni oświadczenie, które zawierało sprzeciw wobec jednostronnych prób zmiany status quo przy użyciu siły lub przymusu. Po spotkaniu przedstawiciele obrony nie zostanie wydane żadne oświadczenie ani dokument końcowy, żeby nie urazić Chin, kluczowego partnera wielu państw wyspiarskich.

8 marca: Japonia i Indie zacieśniają współpracę gospodarczą i wojskową. Ministrowie spraw zagranicznych Japonii i Indii poinformowali o intensyfikacji współpracy w zakresie bezpieczeństwa i handlu. Japońska minister spraw zagranicznych Kamikawa Yoko prowadziła rozmowy dotyczące zacieśnienia dwustronnej współpracy w zakresie bezpieczeństwa, w tym w dziedzinie sprzętu obronnego i transferu technologii. Indie i Japonia poszukują również możliwości rozszerzenia współpracy na nowe obszary takie jak eksploracja przestrzeni kosmicznej i cyberbezpieczeństwo. Przedstawiciele obu państw zapowiedzieli organizację częstszych wspólnych manewrów wojskowych. Minister Spraw Zagranicznych Indii Subrahmanyam Jaishankar powiedział, że oba rządy będą współpracować w celu zwiększenia bezpieczeństwa gospodarczego i odporności łańcuchów dostaw, a także przygotowują nowe inicjatywy w obszarach takich jak półprzewodniki, zielone technologie i transformacja cyfrowa.

8 marca: PLD wprowadza kolejne zmiany w odpowiedzi na skandal finansowy. Rządząca Partia Liberalno-Demokratyczna zatwierdziła propozycje karania polityków za nielegalne czyny popełnione przez ich pracowników. Rewizja dodaje środki dyscyplinarne skierowane do ustawodawców, jeśli pracownicy ich grup politycznych zostaną oskarżeni lub uznani za winnych naruszenia ustawy o kontroli funduszy politycznych. Zmienione zasady dyscypliny partyjnej pozwoliłyby kierownictwu PLD poprosić polityka o opuszczenie partii lub zawieszenie statusu członka partii, jeśli członek jego personelu zostanie aresztowany lub postawiony w stan oskarżenia. Jeśli pracownicy otrzymają wyrok skazujący, ustawodawca będzie mógł zostać usunięty z partii, co jest najsurowszym dostępnym środkiem dyscyplinarnym. Chociaż członkowie personelu frakcji Abe, Nikaia i Kishiday zostali oskarżeni lub otrzymali skrócone akty oskarżenia, żadnemu z kierowników tych frakcji nie postawiono zarzutów. Kodeks zarządzania PLD zostanie również zmieniony, aby zakazać formowania frakcji, które wywierają wpływ finansowy i naciski w sprawach personalnych. Zmiany dopuszczają tworzenie nowych „grup politycznych”, które nie będą mogły organizować zbiórek pieniędzy.

13 marca: zacieśnienie współpracy USA, Japonia, Filipiny. Trwają przygotowania do spotkania przywódców Japonii, Stanów Zjednoczonych i Filipin, które będzie dotyczyć potencjalnego zacieśnienia więzi wojskowych. Spotkanie ma odbyć się podczas wizyty premiera Kishidy w Waszyngtonie. Podobnie jak Japonia, Filipiny toczą spór terytorialny z Chinami o wyspy na Morzu Południowochińskim. Premier Kishida spotkał się z prezydentem

Marcosem w listopadzie ubiegłego roku. Przywódcy rozpoczęli pracę nad podpisaniem umowy o wzajemnym dostępie, która ułatwiłaby członkom Sił Samoobrony i filipińskiej armii organizowanie wspólnych ćwiczeń wojskowych, uproszczenie procedur oraz organizowania transportów broni i amunicji do krajów drugiej strony. Japonia zapewni Filipinom fundusze na zakup systemu radarowego nadzoru wybrzeża.

18 marca: rośnie niezadowolenie z działań administracji Kishidy Fumio. Badania opinii publicznej pokazały, że wskaźnik dezaprobaty dla gabinetu premiera Kishidy Fumio wzrósł do 67 procent, co jest najwyższym wynikiem niezadowolenia od czasu powrotu Partii Liberalno-Demokratycznej Kishidy do władzy w 2012 roku. Poparcie dla premiera i rządzącej Partii Liberalno-Demokratycznej utrzymuje się na niskim poziomie 22%. Pomimo słabnących notowań rządu najważniejszym partiom opozycyjnym nie udało się znacząco polepszyć własnych notowań. Poparcie dla Japońskiej Partii Konstytucyjno-Demokratycznej spadło z 7% do 6%, podczas gdy wskaźnik Nippon Ishin cieszy się niezmiennym poparciem wielkości 4%. Liczba wyborców nie popierających żadnej partii wzrosła do 56 procent wśród wszystkich respondentów.

19 marca: Stany Zjednoczone i Japonia dążą do podpisania rezolucji zakazującej umieszczania broni nuklearnej w przestrzeni kosmicznej. Stany Zjednoczone i Japonia zaproponowały rezolucję Rady Bezpieczeństwa ONZ wzywającą wszystkie narody do nierozmieszczania ani nierozwijania broni jądrowej w kosmosie. Traktat o przestrzeni kosmicznej ratyfikowany przez około 114 krajów, w tym Stany Zjednoczone i Rosję, zakazuje rozmieszczania „broni jądrowej lub jakichkolwiek innych rodzajów broni masowego rażenia” na orbicie. Japońska minister spraw zagranicznych Kamikawa Yoko przypomniała, że podczas zimnej wojny rywale zgodzili się zapewnić, że przestrzeń kosmiczna pozostanie pokojowa. Ambasador Stanów Zjednoczonych przy ONZ stwierdziła, że porozumienie powinno zostać uzupełnione o państwa, które jeszcze go nie podpisały.

19 marca: premier Kishida obiecał wyjaśnienie skandalu finansowego przed ogłoszeniem kolejnych wyborów parlamentarnych. Premier Kishida powiedział, że nie rozwiąże niższej izby parlamentu i nie ogłosi przedterminowych wyborów, zanim nie wyjaśni skandalu finansowego wewnątrz Partii Liberalno-Demokratycznej. Premier dodał, że jego rząd pracuje nad ustawą o zmianie kontroli funduszy politycznych, aby zapobiec ponownemu pojawieniu się niezgłoszonych funduszy uzyskanych przez grupy zajmujące się zbierniem funduszy wyborczych.

25 marca: Kishida Fumio próbuje zorganizować spotkanie z Kim Dzong Unem. Korea Północna poinformowała, że premier Japonii Fumio Kishida zaproponował szczyt z przywódcą Korei Północnej Kim Dzong Unem. Kim Yo Jong powiedziała, że nie będzie przełomu w relacjach Korei Północnej z Japonią, dopóki rząd w Tokio będzie podnosił kwestię japońskich obywateli uprowadzonych przez wywiad Korei Północnej w ostatnich dziesięcioleciach i sprzeciwiał się „korzystaniu przez Północ z suwerennych praw”. Stany Zjednoczone i Korea Południowa rozszerzają ćwiczenia wojskowe z udziałem Japonii w odpowiedzi na testy broni balistycznej Korei Północnej przeprowadzane od 2022 roku.

25 marca: przewodniczący PLD Nikai Toshihiro nie będzie ubiegał się o reelekcję. Przewodniczący Partii Liberalno-Demokratycznej Nikai Toshihiro ogłosił, że nie będzie ubiegał się o reelekcję. Nikai jest uwikłany w skandal związany z nielegalnym finansowaniem

frakcji, którą kierował. Polityk powiedział premierowi Kishidzie Fumio, że w odpowiedzi na oskarżenia nie będzie startował w następnych wyborach do Izby Niższej. W wyniku skandalu związanego z frakcją Nikai, skarbnik frakcji i osobisty sekretarz przewodniczącego zostali oskarżeni o niezgłoszenie darowizn w bilansie funduszu politycznego w wysokości ok. 230 000 USD. Nikai Toshihiro był 13 razy wybierany do Izby Niższej z prefektury Wakayama. Przez około pięć lat był najdłużej urzędującym sekretarzem generalnym w administracji Abe Shinzo i Sugi Yoshihide.

26 marca: Japonia zatwierdza plan sprzedaży myśliwców do innych państw. Japoński rząd zatwierdził projekt ustawy pozwalającej na sprzedaż innym krajom myśliwców nowej generacji, nad którymi Japonia pracuje wspólnie z Wielką Brytanią i Włochami. Zezwolenie na międzynarodową sprzedaż broni pomoże zabezpieczyć rolę Japonii we wspólnym projekcie myśliwca i przyczyni się do rozwoju japońskiego przemysłu zbrojeniowego. Gabinet zatwierdził rewizję japońskich wytycznych dotyczących sprzętu zbrojeniowego i transferu technologii, aby umożliwić sprzedaż współprodukowanej broni krajom innym niż partnerzy strategiczni. Japońskie prawo znacznie ograniczało eksport uzbrojenia zgodnie z artykułem 9 japońskiej konstytucji. Japonia współpracuje z Włochami i Wielką Brytanią w celu opracowania zaawansowanego myśliwca, który zastąpi starzejącą się flotę amerykańskich F-2.

29 marca: dodanie czterech nowych sektorów do programu wizowego. Z powodu rosnącego niedoboru siły roboczej, rząd rozszerzy program wizowy, którego celem jest przyciągnięcie wykwalifikowanych pracowników w wybranych sektorach gospodarki. Program zostanie rozszerzony o nowe sektory, czyli transport samochodowy, kolejowy, leśnictwo i przemysł drzewny. Sektory te zostaną dodane do programu wizowego wizen typu 1, który pozwala pracownikom na pobyt w Japonii przez okres do pięciu lat bez konieczności sprowadzania rodziny. Rozszerzenie to jest zapowiadanych zmian w polityce migracyjnej, która ma na celu przyjęcie 820 000 pracowników z zagranicy w ciągu najbliższych pięciu lat.

30 marca: przygotowania do szczytu Kishida-Biden. Japonia i Stany Zjednoczone zgodzą się na wzmocnienie współpracy w zakresie zaawansowanych technologii podczas spotkania premiera Fumio Kishidy z prezydentem USA Joe Bidenem w Waszyngtonie 10 kwietnia. Projekt wspólnego oświadczenia, które ma zostać wydane, zawiera sformułowanie o ściślejszej współpracy w dziedzinie półprzewodników, technologii kwantowej i sztucznej inteligencji. Japonia będzie uczestniczyć w projektach rozwoju technologicznego prowadzonych przez Departament Energii USA, a obie strony mają pracować nad obniżeniem kosztów w celu promowania rozprzestrzeniania się nowych źródeł energii.

KOMENTARZ

W polityce wewnętrznej najwięcej uwagi nadal przykuwa skandal związany z ukrywaniem funduszy wewnątrz Partii Liberalno-Demokratycznej. Kishida Fumio został pierwszym urzędującym premierem Japonii, który stanął przed parlamentarną komisją etyki, starając się wyjaśnić skandal związany z finansowaniem, który zaszkodził jego popularności. Komisja

przesłuchała już kilkunastu czołowych polityków frakcji oskarżonych o nie zgłaszanie dodatkowych funduszy. Postawiono również zarzuty Jak na razie żaden z przesłuchiwanym liderów nie przyznał się do tego, że uczestniczył w stworzeniu mechanizmu polegającego na zwracaniu na konta polityków nadwyżek zebranych podczas przedwyborczych imprez fundraisingowych. Osoby stojące na czele frakcji Abe, która jest oskarżona o największe zaniedbania twierdzą, że nie były świadome długotrwałej praktyki ponieważ sprawą zajmował się były przewodniczący frakcji i pracownicy odpowiedzialni za księgowość. W obecnej sytuacji nie wiadomo, czy najważniejsze osoby we frakcji Abe zostaną pociągnięte do odpowiedzialności. Dlatego też premier Kishida zapowiedział przeprowadzenie rozmów z politykami w celu wypracowania odpowiednich narzędzi dyscyplinujących. Nikai Toshihiro, którego frakcja także została oskarżona o nieprawidłowości zapowiedział, że weźmie na siebie odpowiedzialność i nie będzie kandydował w przyszłych wyborach parlamentarnych.

Premier Fumio Kishida w sytuacji postępującego spadku poparcia liczy na odbudowanie wizerunku dzięki aktywności dyplomatycznej. Jednym z pomysłów jest próba zorganizowania szczytu z przywódcą Korei Północnej. Niestety odpowiedź ze strony Pjongjangu nie zwiastuje spektakularnego sukcesu dyplomatycznego. Kim Yo Jong, siostra Kim Dzong Una poinformowała, że Korea Północna uważa sprawę uprowadzeń japońskich obywateli za zamkniętą, co jest nie do przyjęcia przez stronę japońską. W marcu minister spraw zagranicznych Kamikawa Yoko odbyła szereg rozmów wysokiego szczebla z przedstawicielami Indii, Filipin oraz państw Pacyfiku. Najważniejszym wydarzeniem, które może wpłynąć na notowania japońskiego rządu jest nadchodzący szczyt z prezydentem Joe Bidem i prezydentem Filipin Ferdinandem Marcossem. Szczyt ma przede wszystkim koncentrować się na wzmocnieniu współpracy technologicznej i wojskowej w odpowiedzi na rosnącą pozycję Chin. Nie wygląda jednak na to, żeby zwiększenie aktywności dyplomatycznej mogło uratować administrację Kishidy przed dalszym spadkiem poparcia. Aktywność dyplomatyczna może jednak wzmocnić pozycję minister Kamikawy Yoko, która coraz częściej jest wymieniana jako potencjalna kandydatka w wyborach na następnego premiera.

II. JAPONIA W EUROPIE ŚRODKOWO-WSCHODNIEJ

10 marca: Japonia ma produkować uzbrojenie, które będzie wysyłane do Ukrainy. Stany Zjednoczone rozpoczęły rozmowy z Japonią na temat współpracy w zakresie wsparcia wojskowego dla Ukrainy. Oba państwa omawiają współpracę w zakresie produkcji sprzętu wojskowego, aby zapewnić Ukrainie więcej broni i znaleźć sposoby na utrzymanie amerykańskich myśliwców i okrętów wojennych w regionie Indo-Pacyfiku. Plan ma zostać przygotowany przed spotkaniem premiera Fumio Kishidy i prezydenta Joe Bidena zaplanowanym na 10 kwietnia w Waszyngtonie. Oczekuje się, że szczyt skupi się głównie na zwiększeniu japońskiego wsparcia dla amerykańskich zapasów uzbrojenia. Stany Zjednoczone obiecały dostarczyć Ukrainie systemy obrony powietrznej i amunicję artyleryjską w celu odparcia rosyjskiej inwazji, ale amerykańscy producenci uzbrojenia mają trudności z wyprodukowaniem odpowiedniej ilości broni na czas. Dlatego też Tokio i Waszyngton myślą o rozszerzeniu współpracy, w ramach której japońskie firmy rutynowo konserwowałyby i naprawiały amerykański sprzęt wojskowy.

12 marca: minister spraw zagranicznych Czech z wizytą w Japonii. Minister spraw zagranicznych Jan Lipavský odwiedził Japonię gdzie podpisał umowę lotniczą z japońską ministrem spraw zagranicznych Kamikawą Yoko, której celem ma być organizacja bezpośrednich połączeń lotniczych. Minister Lipavský otworzył Czwarte Forum Inwestycyjno-Biznesowe, gdzie przedstawiciele czeskich firm zaprezentowali swoje możliwości japońskiemu odpowiednikowi. Następnie minister Lipavský udał się do Czeskiego Centrum w Tokio, gdzie spotkał się osobiście z przedstawicielami czesko-japońskich stowarzyszeń oraz ze studentami i wykładowcami czeskich studiów na Tokijskim Uniwersytecie Studiów Międzynarodowych. Minister Lipavský spotkał się z przewodniczącym japońskiego parlamentu Fukushima Nukagą. Politycy omawiali współpracę dwustronną i wspólne wsparcie obu państw dla Ukrainy. Ostatniego dnia pobytu w Japonii minister Lipavský udał się do Osaki, gdzie odwiedził miejsce organizacji Wystawy Światowej EXPO 2025.

22 marca: Rosja protestuje przeciwko planom zacieśnienia współpracy wojskowej i wysłaniem broni na Ukrainę. Nowo mianowany ambasador Rosji w Japonii ostrzegł Tokio przed poważnymi konsekwencjami i krokami odwetowymi, jeśli systemy rakietowe Patriot produkowane na licencji USA w Japonii trafią na Ukrainę. Nikolai Nozdrev powiedział, że Moskwa będzie uważnie obserwować, gdzie trafia japoński eksport broni po tym, jak Tokio złagodziło swoje zasady eksportu pod koniec ubiegłego roku. W szczególności, Rosja będzie obserwować, czy jakiegokolwiek systemy rakietowe i pociski Patriot wyprodukowane w Japonii na licencji USA zostaną wyeksportowane do Stanów Zjednoczonych, a następnie na Ukrainę.

III. SYTUACJA GOSPODARCZA

2 marca: coraz lepsza sprzedaż japońskich samochodów hybrydowych. Honda Motor Co. podniosła prognozę zysku netto na bieżący rok fiskalny do 6,5 miliarda dolarów. Podobne informacje podało kierownictwo firmy Nissan, informując o trzykrotnym wzroście zysków w porównaniu z rokiem poprzednim. Toyota także podwyższyła prognozy zysku wykazując znaczny wzrost sprzedanych pojazdów w ostatnim kwartale 2023 roku. U podstaw imponującego wzrostu sprzedaży leży coraz większy popyt na pojazdy hybrydowe w skali globalnej. Dyrektor finansowy Hondy Fujimura Eiji podał informacje o coraz większym popycie na samochody hybrydowe w Ameryce Północnej. Przedstawiciele Nissana także powołują się na wzrost zainteresowania i podniesienie cen samochodów na kluczowych rynkach w tym Stanach Zjednoczonych i Unii Europejskiej.

5 marca: Kumamoto przygotowuje się na przyjazd pracowników związanych z otwarciem fabryki TSMC. Lokalne władze i firmy przygotowują się na przybycie obcokrajowców w związku z otwarciem fabryki Taiwan Semiconductor Manufacturing Co. w mieście Kikuyo w prefekturze Kumamoto. Jednym z problemów jest przyzwyczajenie pracowników do lewostronnego ruchu na japońskich drogach. Kumamoto Driving School utworzyła „międzynarodowy” oddział około pięć lat temu, biorąc pod uwagę różnorodność narodowości swoich uczniów. Lekcje są obecnie dostępne w siedmiu językach. TSMC zatrudni 1700 osób w zakładzie nr 1. Departament zarządzania gruntami poinformował, że do miasta Kikuyo i innych przybyło 750 pracowników TSMC i członków ich rodzin. Firma planuje również otworzyć fabrykę nr 2 w prefekturze Kumamoto w 2027 roku.

15 marca: Nissan i Honda zapowiadają nawiązanie współpracy w produkcji samochodów EV. Nissan Motor Co. i Honda Motor Co. podpisały umowę o współpracy w zakresie rozwoju pojazdów elektrycznych EV w odpowiedzi na posunięcia innych japońskich producentów. Porozumienie pozwoli na ograniczenie kosztów produkcyjnych i zwiększenie sprzedaży pojazdów elektrycznych. Obaj producenci omówią sposoby wykorzystania tych samych części lub dzielenia się zakupami części do rozwoju pojazdów elektrycznych w celu obniżenia kosztów. Nissan i Honda planują opracowanie wspólnego elektrycznego układu napędowego, który łączyłby silnik i przekładnię w jednym.

19 marca: Bank Japonii kończy z polityką ujemnych stóp procentowych. Bank Japonii ogłosił, że zakończy politykę utrzymywania stóp procentowych na ujemnym poziomie i dokona przeglądu dotychczasowej luźnej polityki monetarnej, która była stosowana od ponad dekady w celu pobudzenia stagnacji gospodarki. Gubernator BOJ Kazuo Ueda powiedział, że „luzowanie polityki pieniężnej w różnych wymiarach”, przyjęte przez jego poprzednika, Haruhiko Kurodę, „spełniło swoją rolę”. BOJ „ocenił pozytywny cykl między płacami a cenami” i zdecydował, że cel stabilności wzrostu cen na poziomie 2% może zostać osiągnięty w sposób zrównoważony i stabilny. Ujemne stopy procentowe, wprowadzone w lutym 2016 roku, były filarem niekonwencjonalnej polityki luzowania monetarnego i istotnym elementem strategii Abenomics.

27 marca: ceny gruntów w Japonii odnotowują największy wzrost od czasu kryzysu w 2008 roku. Ceny gruntów wzrosły średnio o 2,3% w skali całego kraju, co stanowi trzeci z rzędu wzrost rok do roku i największy wzrost od czasu kryzysu finansowego z 2008 roku. Dane ministerstwa gruntów opierają się na ankiecie przeprowadzonej wśród około 26 000 działek mieszkalnych i komercyjnych. Sześćdziesiąt pięć procent z nich odnotowało wzrost w porównaniu z rokiem poprzednim. W 60 procentach ceny gruntów przekroczyły poziom z 2020 r. przed rozprzestrzenieniem pandemii COVID-19.

28 marca: japoński rząd przedłuży subsydiowanie paliw. W odpowiedzi na ciągły wzrost cen energii spowodowany osłabieniem japońskiej waluty i wzrostem cen konsumpcyjnych, japoński rząd zdecydował się przedłużyć dotację na benzynę i inne paliwa. Oczekuje się, że przedłużenie potrwa kilka miesięcy. Rząd dąży do utrzymania obecnego poziomu dotacji dla produktów naftowych, takich jak benzyna, olej napędowy, nafta i olej opałowy. Dzięki dotacjom krajowa cena detaliczna benzyny zostanie utrzymana na poziomie około 175 jenów za litr.

31 marca: Ministerstwo Gospodarki liczy na większe przychody z EXPO 2025. Japońskie Ministerstwo Gospodarki, Handlu i Przemysłu (METI) skorygowało wpływ gospodarczy Expo w górę o około 400 miliardów jenów (2,6 miliarda USD). Korekta ta uwzględnia między innymi niedawny wzrost kosztów podróży w ciągu ostatnich dwóch lat oraz zwiększenie kosztów budowy obiektów do 235 miliardów jenów. Prywatny think tank w Osace oszacował wpływ gospodarczy Expo na około 2,74 biliona jenów.

KOMENTARZ

W kontekście gospodarczym warto zwrócić uwagę na historyczną decyzję banku centralnego o podniesieniu stóp procentowych w Japonii. W ostatnich tygodniach z Japonii spływały pozytywne informacje gospodarcze. Warto zwrócić uwagę na wyraźne oznaki słabnącej inflacji i wyhamowanie wzrostu cen prawie we wszystkich grupach produktów. Z dozą optymizmu przyjęto również wiadomość o rekordowym wzroście wartości japońskiej giełdy, która powróciła do wyceny sprzed kryzysu w roku 1990. Wyraźne osłabienie japońskiej waluty w stosunku do dolara i euro zostało przyjęte z optymizmem przez japońskich eksporterów i w dłuższej perspektywie może przyczynić się do wzrostu konkurencyjności japońskich produktów na zagranicznych rynkach. Osłabienie japońskiej waluty powoduje także wiele obaw związanych ze wzrostem kosztów towarów importowanych w tym części samochodowych i surowców energetycznych. Japońskie firmy energetyczne zapowiadają konieczność podniesienia cen prądu. W obawie przed pogorszeniem się nastrojów społecznych japoński rząd podjął decyzję o wydłużeniu dotychczasowego programu subsydiowania paliw.

Japońska waluta od kilku tygodni utrzymuje się na poziomie około 150 jenów za dolara. Wygląda na to, że coraz szybszy spadek wartości jena skłonił Japoński Bank Centralny do podjęcia decyzji o zakończeniu długotrwałej polityki utrzymywania stóp procentowych na ujemnym poziomie. BOJ twierdzi jednak, że decyzja ta jest efektem zakończenia długotrwałej polityki monetarnej i fiskalnej prowadzonej przez poprzedniego szefa banku centralnego Kurody Haruhiko. Kierownictwo banku zwraca również uwagę na wzrost wynagrodzeń w Japonii, który będzie prowadził do stopniowego wzrostu konsumpcji. Japoński Bank Centralny przekonuje, że jest w stanie utrzymać stabilny poziom wzrostu cen w okolicach 2%. Należy jednak zauważyć, że BOJ zdecydowało się na razie na nieznaczną podwyżkę stóp procentowych do poziomu 0,1%. Jeżeli wartość jena w stosunku do dolara będzie nadal spadać, konieczne będzie podjęcie znacznie poważniejszych ruchów.

**OŚRODEK SPRAW
AZJATYCKICH**
Uniwersytet Łódzki

RAPORTY OPINIE DORADZTWO

PIERWSZY W POLSCE UNIWERSYTECKI
THINK-TANK

DORADZTWO POLITYCZNE I BIZNESOWE

ZESPÓŁ Z PRAKTYKĄ W AZJI

www.osa.uni.lodz.pl

